

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

548. Qvæ reserventur per regulam 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

quia verè vacant per obitum. Chok. n. 35. ex Mand. hic q. 6. n. 2. & seq. & Garc. p. 5. c. 1. n. 169. contra Gomef. & Sarnenf. Secundò, quæ vacant per afsecutionem incompatibilis, vel professionem in religione, vel per uxorationem, cum loquatur hæc regula de morte naturali, non civili, ad quam proinde non est extendenda; cum Regula Cancell. sint stricti juris, strictæque interpretationis. Chok. *ibid.* Tertiò vacantia, lite super illis pendente; dum nimirum quis cum familiari Cardinalis litigavit, petendo subrogationem, non tenetur consensum Cardinalis requirere &c. Chok. n. 34. citans Rebuff. in addit. ad hanc reg. Gomef. ad reg. de surrogandis. q. 5. Quartò, beneficia, quæ vacant ex privatione ob delictum factâ in Curia. Chok. ad hanc reg. nu. 40. citans Gomef. hic q. 7. Quintò si beneficia Jurisp. sint. Chok. num. 33. ex Mand. hic q. 4. n. 5. Sextò, juxta quorundam opinionem, ut Mandof. q. 7. apud Chok. loc. cit. si sint beneficia commendata. Quid autem hoc in puncto sit circa beneficia familiaris Cardinalis electi in Episcopu, & quid in Coadjutoria cum futura successione, Chok. non resolvit, sed cit. n. 33. remittit ad Mandof. q. 15. & q. 30. & Gomef. q. 25. De cætero

6. Notandum primò circa dictam commensalitatatem continuam 4. mensium in ordine ad hoc, ut quis subiciatur dispositioni hujus regulæ, non sufficere, si dicta commensalitas durasset istis 4. mensibus, sed discontinuè, si menses hi non fuissent continui; quòd enim ob contextu fieri debet, non valet divisus temporibus actum. Chok. loc. cit. n. 37. diceretur tamen adhuc continua familiaritas, etiam si expensæ extra domum præbeantur, si tamen domui Cardinalis famuletur.

7. Notandum secundò circa nominis expressionem, & requisitionem consensus; quod licet absentis à Curia Cardinalis consensus non requiratur in impetratione talis beneficii, requiri tamen adhuc nominis & tituli expressionem; sublato enim ex duobus, ut habet regula juris, non censetur continuò alterum removeri. Chok. loc. cit. n. 44.

8. Notandum tertio circa idem; adhuc requiri consensum absentis Cardinalis, dum is habet indultum præsentialitatis, per quod absentem conceduntur omnes prærogativæ, favores & gratiæ, quibus gaudent Cardinales præsentem, & in hoc casu possit Vicarius illius consensum præstare. Chok. n. 45. citans Gomef. hic q. 22. & Mandof. q. 23. n. 5. Quin &, si modico tempore absens sit, secus si longo, eò quòd tunc reputeretur talis absens pro mortuo. Chok. num. 59. ex Mandof. hic q. 22. & Gomef. q. 17.

9. Notandum quartò, etiam non obstante clausulâ motus proprii in impetratione adhuc intrare hanc regulam, & requiri dictum consensum. Chok. n. 48. ex Gomef. hic q. 1.

10. Notandum quintò, quòd hic consensus debeat esse expressus, ideòque per scripturam probari, ut est stylus Curie, quando literæ expediuntur. Chok. n. 53. ex Paris. de resign. l. 8. q. 10.

11. Notandum sextò juxta Gomef. hic q. 28. & præcipuè juxta Mand. hic q. 17. n. 5. & seq. (qui etiam testantur, hanc esse receptam in Curia, & Cancell. Rom.) sufficere consensum hunc intervenire post impetrationem. Chok. hic. n. 49.

12. Notandum septimò, quòd si Cardinalis provisioni per Papam factæ consentire nolit, possit quidem cogi, ut Mand. q. ult. sed Papa huic regulæ nominatim derogare deberet, quod rarò admo-

dum facere solet, ne hoc privilegium concessum Cardinalibus inane, elusorium, & temporale videri posset. Chok. n. 56.

13. Notandum denique, quòd si Cardinale mortuo familiaris transierit ad familiaritatem alterius, & intra vel extra hanc familiaritatem moriatur, quòd ad impetrationem beneficiorum, quæ is habuit sub priore Cardinale, requiri adhuc consensum hujus secundi Cardinalis; citatur pro hoc Achil. de Graffis. decis. 378. super hac reg. & Alphonsus Soto à Chok. hic. n. 55. & remittitur lector ad Gomef. q. 18. & Mand. q. 29. fusè de hoc tractantes.

PARAGRAPHVS VI.

Quænam beneficia reseruentur per Regulas 4. 5. 6. 7.

Quæstio 348. Quænam reseruentur per Regulam 4.

1. **R**espondeo: quorumcumque Collectorum & Subcollectorum unicorum in qualicumque civitate vel diecesi (qui suo tempore officia exercuerint subcollectorum) fructuum ac proventuum Camera Apostolicæ debitorum beneficia Ecclesiæ omnia & sola, quæ durante hoc eorum officio obtinebant, & in quibus, seu ad quæ jus eis competebar. Hæc verba sunt regulæ, circa quæ

2. Notandum primò per hos Collectores & Subcollectores fructuum, proventuum, spoliatorum aut aliorum jurium debitorum Camera Apostolicæ idem intelligi, quòd apud nos nomine Quæstorum; & hoc officium idem esse cum quæsturâ, & esse non posse sine jurisdictione & imperio pro cogendis debitoribus Camera. Lott. l. 2. q. 32. num. 156. citans Cujacium in paratit. de off. Quæstor. atque ita ad effectum hujus reservationis spectat administratio, quæ est cum jurisdictione, & non nudum exercitium. Lott. *ibid.* n. 154. & n. 155. Unde etiam, dum Clericus se composuit cum Camera, & mox deputatur aliquis exactor taxæ, seu compositionis solvendæ, hujus exactoris beneficia non aliâ ratione dicantur reservata, quam quia illi concessa sit jurisdictione, ait Lott. num. 157. Venire quoque appellatione horum Collectorum proventuum Camera Apostolicæ Collectores, & subcollectores subsidiorum impositorum à Papâ contra infideles, eò quòd ea imponantur super fructibus beneficiorum, sintque onera, quæ spectant ad Cameram Apostolicam, tenet Mandof. q. 6. nu. 3. apud Chok. ad hanc reg. num. 17. contrarium sentiente Alphonsio Soto Glossatore apud eundem *ibid.* num. 2. eò quòd uti fructus & proventus non sint debiti Camera Apostolicæ, sed in subsidium; verba autem regulæ debeant intelligi propriè, & non improprie vel fictè; cum regula hæc exorbitet à jure, quòd ipsum propterea verum putarem de collectoribus subsidiorum à Papâ non impositorum beneficiis Ecclesiæ sed liberè etiam à Laicis collatorum.

3. Notandum secundò, non obstantibus illis verbis regulæ: qui suo tempore officia exercuerint: in tali subcollectore non requiri exercitiu actu, seu illum exercere, aut exercuisse hoc officium, sed sufficere exercitium habitu, seu in potentia; ita tamen ut sic persona qualificata (hoc est Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, vel aliâ persona in dignitate ecclesiastica constituta tempore deputationis, etiam postea

postea non fit, ne aliàs deputatio sit nulla, & reservatio cessabit juxta C. statutum, de rescrip. in 6. in principio, Castrop. loc. cit. num. 3. Barb. Gonz. gl. 51. num. 79. Garc. num. 385.) potens & parata exercere, nec per ipsam ster, quò minus illud exerceat, sed vel quia non fuit occasio, vel quia legitime fuit impedita. Garc. p. 5. c. 1. num. 345. & 351. citans Fel. in cap. in nostris, de rescrip. Selv. de benef. p. 2. q. 11. Mand. hic q. 4. Simonet. q. 33. num. 8. Paris, de rescrip. l. 2. q. 16. num. 26. Castrop. loc. cit. p. 20. n. 4. dicens esse communem, & citans insuper Barb. cit. alleg. 57. num. 116. Ricc. in collect. q. 5. collect. 1647. Chok. ad hanc reg. num. 19. contra Gonz. gl. 51. n. 71. Granuc. ad Simonet. q. 32. ad finem. Mascard. de prob. consil. 317. num. 27. apud Garc. n. 350. quin & sufficere ad hoc, ut ejus beneficia vi hujus regulæ reservata sint, quòd ad hoc officium deputatus sit subcollector, etsi subcollectoriam nondum acceptarit, aut etiam potestatem suam viderit, eò quòd, ut censent Garc. n. 349. citans Coraf. p. 4. c. 1. num. 22. Mand. reg. 27. q. 17. nu. 4. & c. verisimilius sit transfundi jurisdictionem quòd ad habitum in delegatum à tempore data, licet ad hoc, ut eam exercere possit, requiratur presentatio literarum, tenet Ricc. Barb. ll. cit. apud Castrop. n. 5. Garc. n. 347. & apud illum num. 345. Zerol. in pr. p. 1. v. benef. §. 2. Paris. ubi ante. Quin imò juxta Mand. ad hanc reg. q. 4. Æn. de Falcon. & c. etiam subcollector ipse officium hoc sibi datum ignorarit (licet aliud dicendum sit in familiaritate; utpote quæ non contrahitur, nisi utriusque partis consensu sicut societas) quorum tamen utrumque negat Castrop. cit. nu. 5. eò quòd etsi in reg. non requiratur potentia in actu, requiratur tamen hæc potentia proximè expectata, qualis non est ante dictam notitiam & acceptationem deputationis sui in subcollectorem, cum ante illam nequeat exercere illud officium, etiam si fructus colligendi existent.

4. Notandum tertio, ut intret hæc reservatio, constare debere de deputatione & facultate Collectorum & Subcollectorum. Et quidem Collectoriam seu Collectoris facultas probanda est per literas, nimirum Patentes istius deputationis. Chok. hic n. 6. citans Mascard. de prob. concl. 317. per tot. Simonet. de rescrip. q. 34. Moner. tr. de decim. c. 9. q. 5. n. 212. Garc. num. 376. & ita quidem, ut non sufficiat transumptum illarum literarum, ut ibid. Masc. Simonet. Moner. qui tamen ultimus illud sic limitat: nisi transumptum fuerit nullà lite pendente, servatà formà. C. fin. de fide instrum. aut nisi transumptum fuerit in registris Bullarum Papæ. Idem de subcollectoriam probanda sentit Lott. cit. q. 32. nu. 158. ubi ait, subcollectoriam ad effectum reservationis non aliter posse justificari, quam per literas deputationis factæ cum omnimoda jurisdictione, ita ut quævis alia probatio, sive per testes, sive per literas missivas, quæ explicitè non referant, deputationem factam cum tali jurisdictione, sit minus sufficiens veluti æquivocas; eò quòd cum subcollectoriam non consistat in simplici deputatione ad nudum factum exactionis, sed in jurisdictione, subintret clara dispositio juris: nempe delegatam jurisdictionem non aliter probari, quam per literas ipsius delegationis, ut Masc. de prob. concl. 949. nu. 1. quod tamen qualiter temperet, vide ex paulò post ex ipso dicendis, Subcollectoriam tamen etiam probari potest per testes, deponentes, se vidisse literas commissionis, vel commissioni & deputationi interfuisse. Garc. n. 376. citans Bellenz. de subsidio chari-

P. Lauren. Fori Benef. Tom. II.

tativo, q. 111. & 112. Gomez. in c. statutum, de rescrip. in 6. n. 60. Masc. ubi ante, n. 1. & 15. Simonet. & c. Castrop. num. 6. Lott. cit. q. 32. n. 160. dicens, id sufficere, si testes probarent se fuisse presentes, & concluderent ad punctum delegatæ jurisdictionis. Imò sufficere testem talem unicum aliquibus adminiculis adjutum, tenet ibid. Castrop. citans Riccium. ubi supra, limitat. 6. Barb. n. 124. videnturque Castrop. ibid. tradere, hanc probationem per testes sufficere ad probandam etiam potestatem Collectorum, & consequenter ad probandam reservationem respectu illorum. Nequaquam tamen ad effectum hujus reservationis sufficere, si testes tantum deponant, subcollectorem sic reputatum esse publicà voce & famâ. Chok. n. 7. citans Moner. ubi ante, n. 234. Garc. nu. 378. citans Bellenz. ubi ante. Granuc. & Barb. n. 125. Simonet. & Rot. Castrop. citans Ricc. ubi ante. & Barb. num. 125. Lott. cit. q. 32. n. 161. addens hanc probationem adhuc insufficientem, etiam si adesset probatio exercitii in exigendo dictos proventus. Porro probatio aliquem esse Collectorem in ordine ad imperandum ejus beneficium, opus non est probare, illum esse unicum (nisi fortè impetrans allegaret in imperatione, esse unicum, ob illam enim expressionem assumit onus probandi, cum teneatur narrativam justificare) quia pro unicitate est præsumptio à jure, & contradicenti incumbit probare contrarium. Castrop. cit. n. 6. citans Ricc. ubi ante. Barb. n. 117. Garc. loc. cit. n. 356. Et hæc de probatione Collectoriam & subcollectoriam ad effectum reservationis. Quod autem attinet ad probationem illius ad effectum colligendi fructus, nequaquam tenebuntur, nec etiam securè solvent debitores, seu soluturi fructus, nisi ex literis deputationis constet Collectoris vel Subcollectoris officium; ita ut nequidem transumptum, ut dictum paulò supra, sufficiat, juxta Mandos. l. cit. idem monet Garc. n. 377. Castrop. n. 6. Barb. n. 124.

5. Notandum 4. ad inducendam hanc reservationem respectu subcollectorum requiri necessario, ut illorum tantum sit unicus, nimirum, vel in civitate, vel in Diocesi, ita ut, si ultra Collectorem generalem sint plures subcollectores in Diocesi, v. g. unus in civitate, alter in diocesi reliquâ (uti contingere possit, dum collector haberet potestatem plures subcollectores generales designandi) constitutur, neutrius horum subcollectorum beneficia sint reservata; cum regula unci tantum subcollectoris beneficia reservert; in hoc autem casu non sit specialis ratio, quare magis hujus quam illius beneficia reserventur. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Gonz. gl. 51. n. 71. Barb. ubi ante n. 119. Chok. hic n. 9. Garc. n. 367. & 375. qui tamen putat, quòd ubi essent duo Episcopatus, seu duæ Dioceses æquè principaliter unitæ, licet unicus sit Episcopus, posse poni in utraque Diocesi, hoc est, in singulis earum, unum subcollectorem in ordine ad hanc reservationem. Quòd si tamen successivè deputarentur subcollectores, ita ut nunquam duo simul seu pro eodem tempore essent subcollectores in Diocesi (uti fieri censendum, dum collector non habens potestatem nisi unicum tantum designandi subcollectorem, uno designato, designaret alium; hoc ipso enim tacitè primum revocaret, quod idem ait Castrop. num. 2. generaliter censendum, dum quis secundum subcollectorem deputat; eò quòd credendum sit, voluisse illum facere hanc deputationem juxta formam juris, citatque pro hoc

V 2

Garc.

Garc. n. 366. Ricc. ubi ante. Barb. n. 122. & c.) beneficia omnium horum subcollectorum successivè deputatorum erunt reservata. Chok. hic n. 9. Quòd si autem, non obstante prioris deputatione jam factâ, deputaretur secundus cum intentione non revocandi primum (quod quidem validè fieri posset à collectore, cum regulâ hac non prohibeatur, plures deputare subcollectores, ut Garc. n. 368. nisi fortè ei limitata esset potestas, quòd non possit nisi unicum statuere in Diœcesi seu civitate, in quo etiam casu, si simul plures deputaret, nullius deputatio valeret, ut Garc. n. 369.) beneficia habita à primo, tempore, quo fuit unicus, manebunt reservata; non verò acquisita à tempore, quo habuit socium, nisi fortè hæc designatio socii fuisset nulla ex eo, quòd collector caruisset facultate deputandi plures. Castrop. n. 2. Garc. n. 371. & 372. Quòd si etiam subcollector deputaret alium subcollectorem (cum enim subcollector delegatus sit ad universitatem causarum, poterit subcollector generalis unicus Provincia constituit subcollectorem particularem in unâ civitate vel diœcesi, sicut subcollector particularis unius civitatis vel diœcesis potest unam alteramve causam, & non totam suam jurisdictionem subdelegare, ut Garc. n. 363. Castrop. n. 3. ex Sauch. de matrim. l. 3. d. 31. n. 4. vel etiam præsciudendo ab hoc, dum Papa ei dedisset facultatem subcollectorem constituendi, ut Garc. n. 373.) reservata adhuc erunt beneficia istius subcollectoris deputantis alterum subcollectorem particularem, non verò beneficia istius subcollectoris particularis deputati; eò quòd hic deputatus à subcollectore subcollector, non tam dici debet subcollector, quam commissarius subcollectoris; regula autem reservans beneficia subcollectoris intelligenda sit de vero & proprio subcollectore, deputato ad universitatem causarum. Castrop. cit. n. 3. Garc. n. 374.

6. Notandum Quintò, quòd ait Glossator Alph. Soto in hanc reg. apud Chok n. 5. quòd, si multi sint in una Diœcesi vel civitate collectores, omnium beneficia reservata esse; quia dicitur in regula: *quorumcunque Collectorum, & rō unicorum* refertur solum ad subcollectores. Denique hanc reservationem cessare in Francia, ait Rebuff. in addit. ad hanc reg. apud Chok. n. 8.

Quæstio 549. Quenam reserventur regulâ quintâ.

1. **R**espondeo, reservari omnia & singula beneficia quorumcunque Curialium, quos, dum curia Rom. de loco ad locum transfertur, eam sequendo decedere contigerit, quovis loco, quantumcunque etiam à dicta Curia distito. hæc verba sunt regulæ, circa quæ præter ea, quæ pro declaratione hujus reservationis jam dicta fuere supra,

2. Notandum primò, hanc reservationem totam contineri in *cit. c. præsent. de præb. in 6.* adeoque & clausam esse in corpore juris. Garc. p. 5. c. 1. n. 386. Castrop. loc. cit. p. 21. n. 1. Rebuff. in addit. ad hanc reg.

3. Notandum secundò, vi hujus regulæ reservari quoque beneficia Cardinalium, dum actu sequuntur Papam & curiam alio transentem, accipiendo curiam propriè, prout supra ex Lotr. Garc. Covar. & altis sumpta, ut Glossator ad hanc reg. n. 4. & Chok *ibid. n. 8.* si tamen propriè Curiales sunt, quales eos propriè dici ait glossator ex eo, quòd illi propriè Curiales dici debeant, quorum curâ & consilio resp. expeditur. Reservari item vi hujus regulæ beneficia familiarium Cardinalium, dum hi

verè Curiales sunt, & non tantum honoris & officii causâ fectentur Cardinales. Chok. loc. cit. n. 9.

4. Notandum tertio, quòd si Curialis decedat seu moriatur, dum Curia transfertur, ejus beneficia non comprehendi hac reservatione, quia tunc moriens non tam decedit sequens Curiam, quàm ab ea recedens. In regulâ autem dicitur: *quos curiam sequendo decedere contigerit.* Castrop. cit. p. 21. n. 1.

Quares 550. Quanam reserventur per regulam sextam.

1. **R**espondeo, reservantur omnia beneficia Cubiculariorum & cursorum suorum, hoc est, Papæ. Circa quæ

2. Notandum primò, quidquid sit de eo, num reserventur hic beneficia Camerariorum seu Cubiculariorum, qui tanquam familiares & continui commensales Papæ recipiunt partem & victum, quòd negat Garc. loc. cit. n. 359. dicens ea reservari tantum *reg. 3.* contrarium tenente Gonz. gl. 51. n. 91. quem sequitur Castrop. cit. p. 21. n. dicens, non ob stare, hos nomine familiarium & officialium Sedis Apostolicæ comprehensos esse *reg. 3.* quòd minùs quoque in præsentî *reg. 3.* specialiter reserventur eorum beneficia; cum hic claritatis gratiâ exprimantur. Quidquid etiam sit de eo, num olim ante Gregor. XV. solorum Cubiculariorum, officialium (quorum collegium constitutum fuit à Leone X. in *constitut. ne Apostolicorum. 14. in Bullar. editas 1515.* expressè prohibens, ne alii præter prædictos nomen & dignitatem Cubiculariorum usurpent) beneficia fuerint reservata vi hujus *reg. ut censet Castrop. loc. cit. contrarium tenente Loterio l. 2. q. 32. n. 163.* eò quòd, dum olim in erectione dicti collegii Cubiculariorum vetitum, ne quis præter illos in eo constitutos nomen Cubicularii usurparet, per hoc solum excluderentur, qui ipsi tale nomen sibi usurparent; non verò, quibus Papa id concederet per privilegium, & cum sufficiente derogatione istius decreti; ne quando Papa videretur voluisse limitari potestatem suorum successorum, quòd fieri nequit ad eòque & talium, etiam ultra eos in dicto collegio computatos, per privilegium Cubiculariorum beneficia caderent sub hac reservatione; quidquid inquam sit de his, hodie dum dubitari nequit, quin una cum istis Cubulariis, Officialibus comprehendantur quoque sub hac regulâ cubicularii extra muros, seu honoris nuncupari; eò quòd in hac regulâ per posteriores Pontifices innovatâ hæc verba adjecta legantur: *Cubiculariorum etiam honoris nuncupatorum, & Urban. VIII. expediens regulas Cancell. sic declaravit hanc reg. Castrop. loc. cit. citans, Barb. ubi supra. n. 129. Lotr. loc. cit. n. 164. contra Garc. n. 398. & Chok. hic n. 4. item contra plures decisiones Rotæ, Urbano VIII. aliisque Pontificibus antiquiores.*

3. Notandum secundò, per cursores Papæ intelligi non tam expeditores, qui in judiciis mandata officialium exequentur; ut nec sollicitatores litterarum Apostolicarum, quos Janixarios appellant, qui per Cancellariam cursitant pro expeditionibus bullarum Apostolicarum quàm illi, qui suum in Urbe Banenum habent, quique de capellis & consistoriis Papæ & similibus Cardinales movent, & sunt omnes ferè Clerici. Castrop. loc. cit. Chok. loc. cit. n. 7. dicens, de his posterioribus maxime loqui regulam, teste Mand. *hic q. 2. n. 5.*

4. Porro rationem hujus reservationis, uti & præcedentium, respectu nimirum Collectorum, officia-

lium,